

DR. BIRÓ PÉTER AKADÉMIKUS A KARLSRUHEI EGYETEM DÍSZDOKTORA

A geodéziai tudományos kutatás és oktatás területén elért kimagasló eredményei elismeréseként a Karlsruhei Egyetemen (Németország legrégebbi műszaki egyetemén) 2003. február 13-án ünnepélyes keretek között *tiszteletbeli doktorrá* (Dr.-Ing. E.h.) avatták *dr. Bíró Péter* akadémikust, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Professor Emeritusát. Az avatási ünnepségen az új díszdoktor érdemeit *dr. Bernhard Heck* professor, a Karlsruhei Egyetem Geodéziai Intézetének igazgatója méltatta. Az ünnepet az Egyetem nevében *dr. Horst Hippler* rektor és az Építőmérnöki, Föld- és Környezettudományi Kar részéről *dr. Karl Schweizerhof* professor köszöntötte. Az ünnepségen részt vett *dr. Reiner Rummel* professor, a

Dr. K. Schweizerhof professor átadja a *tiszteletbeli doktori cím* (Dr.-Ing. E.h.) viselésére feljogosító oklevelet *dr. Bíró Péter* akadémikusnak

Bajor Tudományos Akadémián működő Német Geodéziai Bizottság (DGK) állandó titkára, valamint az Egyetem számos professzora, oktatója és hallgatója. A BME-t *dr. Ádám József* akadémikus és *Mádl Katalin* igazgató képviselte. Az avatási ünnepség keretében az új díszdoktor „*Modellbildungen für geodätisch-geodynamische Forschungen*” címen előadást tartott. Ezt követően a Kar vezetése fogadást rendezett, amelyen baráti beszélgetésekre és üdvözlésekre került sor.

Bíró Péter 1952-ben szerzett mérnöki oklevelet a BME-n. Ettől kezdve szinte egész tevékenysége a műszaki felsőoktatáshoz és a geodéziai tudomány műveléséhez kötődik. Egyetemi oktatóként végigjárta az

összes oktatói munkakört a tanársegédétől az egyetemi tanárig. Közben 1962–63-ban háromszögelő mérnök a BGTV-nél, majd 1969–71 között a Földmérési Intézet igazgatóhelyetteseként a tudományos kutatási főosztályt vezette. 1971-től 24 éven át a BME Felsőgeodézia Tanszék vezetője, közben öt évig a Geodéziai Intézet igazgatója, 1991–97 között az Egyetem tudományos rektorhelyettese, majd rektora. Oktatási tevékenysége kezdetben a Geodézia, majd a Geofizika, végül – az utóbbi mintegy 30 évben – a Felsőgeodézia és a Kozmikus geodézia tantárgyra összpontosult.

Életpályája, egész tudományos kutatói tevékenysége során szerencsésen ötvöződött műszaki alapvégzettségével párosuló elmélyült természettudományos érdeklődése és szemléletmódja, valamint magas szintű matematikai és fizikai felkészültsége. Gyakorlatilag teljes életműve a Föld nehézségi erőtere és a geodéziai helymeghatározások kapcsolatának kutatására összpontosul. Magyar és idegen nyelvű szakirodalmi műveinek száma mintegy 80.

Első eredményei a földfelszíni, illetve a geoidi pontok magasságmeghatározása fizikai (gravimetriai) módszereinek kutatása terén jelentkeztek. Kutatási eredményeivel szorgalmazta az Állami Földmérés felsőgeodéziai munkáiban a gravimetriai módszerek gyakorlati alkalmazását.

Később figyelmé a gradiometriai módszerek felé is kiterjedt. *Eötvös Loránd* ez irányú eredményeinek továbbfejlesztése érdekében a Felsőgeodézia Tanszéken munkatársaival megindította azokat a ma is folyó kutatásokat, amelyek célja a torziós ingamérések eredményeinek kiterjedt geodéziai alkalmazása, a függővonal-elhajlási hálózat és a geoidkép részleteinek finomítása érdekében. Ennek ma, a GPS-technika alkalmazásával történő magasságmeghatározásokban egyre nagyobb jelentősége van.

Kutatásai során hamar szembesült azzal a felismeréssel, hogy sem Földünk geometriai alakja, sem Földünk nehézségi erőtere – a belsejében lejátszódó folyamatok következtében – nem lehet egyszer és mindenkorra állandó. Először a magasságmeghatározások és a nehézségi erőter időbeli változásainak összefüggéseit tárta fel a gyakorlati alkalmazásig terjedő részletességgel. Eredményeit Budapesten és Karlsruheban megjelent angol nyelvű könyvében foglalta össze, mely ebben a témakörben az első könyv a nemzetközi szakirodalomban, és meghozta a szerző nemzetközi elismerését.

Később kiterjesztette vizsgálatait a felszín-(kéreg)mozgások vízszintes összetevőire is, vagyis a teljes geodéziai helymeghatározás geodinamikai kapcsolatainak feltárására. Kutatásainak eredményeként – külföldi kutatókkal is együttműködve – teljes négydimenziós (tér és időbeli) megoldást sikerült kidolgozni a geodéziai-geodinamikai, csillagászati és szatellita-geodéziai, valamint gravimetriai mérési eredmények, pontosabban időbeli változásaik, együttes feldolgozására. Kezdeményezése és javaslata alapján a Nemzetközi Geodéziai Szövetség (IAG) nemzetközi munkacsoportot szervezett a nehézségi erőter változásai geodinamikai hatásainak vizsgálatára.

Kutatásainak legutóbbi időszakában a nehézségi erőter matematikai leírásának, majd a kozmikus geodézia vonatkoztatási rendszereinek egyes elvi kérdéseivel foglalkozott.

Életművével új, komplex földtudományi (földfizikai) szemléletet alapozott meg a geodéziai mozgásvizsgálatokban, eredményeik korrekt fizikai értelmezésében.

Hazai és nemzetközi elismertségét – a magyar tudományos akadémiai (MTA) és a német geodéziai bizottsági (DGK) tagság mellett – több tudományos és szakmai díj, mint a *Széchenyi*, az *Eötvös Loránd* és a *Fasching Antal Díj* fémjelzi.

Biró Péter akadémikus ezen legújabb, magas külföldi tudományos elismerésének vele együtt örülünk, és kívánunk neki további jó erőt, egészséget, alkotókedvet, hogy magának és vele együtt a magyar geodéziának még további megbecsülést szerezhessen.

Dr. Ádám József

INTERGEO 2002: GEODÉZIAI, TÉRINFORMATIKAI ÉS FÖLDÜGY-IRÁNYÍTÁSI KONFERENCIA, KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR, FRANKFURT AM MAIN, 2002. OKTÓBER 16–18.

Németországban az Oktatási és Kutatási Minisztérium a 2002. évet a földtudományok évének nyilvánította, ezért számos hasonló témájú rendezvény futott párhuzamosan a fenti időszakban is.

Az évente más-más helyszínen megrendezett fenti eseményen – melynek idén a frankfurti vásárváros impozáns, modern kongresszusi központja adott otthont erre a néhány napra – a FÖMI színeiben, az MFTTT által szervezett autóbusszos tanulmányút keretében vettem részt.

I. A konferencia

Az INTERGEO megnyitását a FIG elnöki megbízatását az előző elnök, *Robert W. Foster* (USA) ünnepélyesen átadta az újonnan megválasztott *Holger Magel*-nek (Németország). Magának az INTERGEO-nak a megszervezésében Hessen tartománnyal együttműködött az oroszországi Jaroszlavl terület is; már 1993 óta tartanak fenn szoros szakmai kapcsolatokat; ennek eredményei a kiállításon is helyet kaptak.

Az INTERGEO konferencia keretében csaknem 30 előadást tartottak, nem számítva a különböző vitafórumokon elhangzott témákat (a német földmérésügy, a szakmai képzettség elismertetése az EU tagországaiban, földmérési fórum: GNSS stratégiák, geodinamika), illetve a BKG-nál tartott előadásokat. Sor került különféle szakmai díjak, kitüntetések (a Heitfeld-díj, az Alfred-Wegener díj, a Ravenstein-díj, a „GIS a környezettervezésben, 2002” díj) átadására is.

A konferenciára mintegy 1200-an jelentkeztek, és e létszámon felül voltak még a napijegyesek, akik mind a konferenciára, mind a kiállításra ellátogattak, de nem voltak regisztrálva, mint pl. a mi buszunk utasainak döntő többsége. Alapvetően német nyelveterről érkeztek a résztvevők, de voltak néhányan Hollandiából, Görögországból, Jordániából, Lengyelországból, Magyarországról, Oroszországból, Svédországból és az USA-ból is.

A konferencián elhangzott előadások témáiból (a teljesség igénye nélkül):

Az űrsikló radarjának topográfiai feladata (egy német fizikus és űrhajós előadásában); Földinformáció gyűjtése távérzékeléssel; A földmérés globális és nemzeti kihívások előtt; A FIG törekvései és a valóság; Felsőfokú képzés Németországban és Európában; A térinformatikai infrastruktúra; A kataszter tartalma: címző vagy nemzetgazdasági haszon; A fenntartható földpolitika; Az ingatlanbecslés kérdései; Mérnökgeodézia; Innovatív technológiai fejlesztések; A térinformációk korszerű megjelenítése; A Rajna-Majna tervezési régió; Kataszter és birtokrendezés; A térinformatikai adatok körül; Mobilitás és közlekedés; Távérzékelés a térképészetben.

Az INTERGEO-fórum előadásai

1. téma: *Térinformációs adatok az internetről* (A legújabb GIS- és internettechnológiák alkalmazása, megoldásai projekteken bemutatva; DER KNOPF: A világ térinformatikai adatainak rendszer-független felhasználása a világháló szolgáltatásainak segítségével; IMM: térinformatikai adatok elérése az interneten metainformációs rendszerek és térinformatikai infrastruktúrák segítségével; Térinformatikai adatok kezelé-